अंहस् *n.* अंहः °हसी &c. [अम् असुन् हुक् च Un. 4.212, अमति गच्छति प्रायश्चित्तेन] **1** A sin; सहसा संहतिमंहसां विहन्तुम्...अलं Ki. 5.17; कृतः कृतार्थोऽस्मि निबर्हितांहसा Śi. 1.29; leaving one's religion or duty (स्वधर्मत्याग); लोभोऽनृतं चौर्यमनार्यमंहः Bhāg. 1. 17. 32.–**2** Trouble, anxiety, care; युयोतन नो अंहसः Rv. 8.18.10 [*cf.* अघ, आगस्; *Gr. akhos.*]. °मुच् *a.* freeing from distress; अंहोमुचे प्रभरे Yv.

अंहसस्पतिः (Ved.) The intercalary month (Lord of distress or perplexity ?) Vāj.

अंहस्वद *a.* Sinful.

अंहितिः –ती *f.* [अंह् क्तिन् ग्रहादित्वात् इट् Tv.] A gift.

अंहु *a.* [अंह् मृग० कु] (Ved.) Sinful, wicked, injurious (पापकारिन्, हननशील); strait, narrow (?)–**हु** *n.* **1** Anxiety, distress; sin, crime (?).–**2** Pudendum Muliebre (?). [cf. L. *angustus, anxius,* Goth. *aggvus*].–**भेद्**–दी having a narrow slit; having the pudendum divided (?).

अंह्रिः [अंह् वंक्रयादि क्रिन्, अंहते गच्छत्यनेन] **1** A foot.–**2** The root of a tree, cf. अङ्घ्रि. –**3** The number four. –**Comp.** –**पः** 'foot-drinker', a tree (मूलेन पिबति सिक्तोयम्). –**स्कन्धः** [अंहेः स्कन्ध इव] the upper part of the sole of the foot.

अक् 1 P (अकति) To go, move tortuously like a serpent [cf. L. *angulus,* Gr. *agkai*].

अक *a.* Moving tortuously.

अकम् [न कं सुखम्] Absence of happiness; pain, misery (as in नाकं, न अकं दुःखं यत्र), sin नास्ति कं सुखं यस्मात्.

अकच *a.* [न. ब.] Bald. –**चः** N. of Ketu (the descending node), who is represented as a headless trunk. Tv. explains it thus : अकाय दुःखाय चायते; चायृ-ड; केतुग्रहस्य उदयेन लोकोपप्लवस्य शास्त्रप्रसिद्धिः.

अकडमम्, अकथहम्, °**चक्रम** N. of a mystical circle (चक्र) or diagram with the letters of the alphabet, such as अ, क, ड, म; अ, क, थ, ह &c. written therein and used in determining the auspicious or inauspicious stars of a person; (प्राह्यगोपालमन्त्रस्य तन्त्रोक्तमन्त्रग्रहणार्थ तत्तन्मन्त्राणां शुभाशुभविचारोपयोगी चक्रभेदः Tv.) (Mar. अवकहडाचक्र given in पञ्चाङ्ग).

अकथनीय *a.* Not fit to be mentioned.

अकथित *a.* 'Not told', not otherwise mentioned by way of any of the other case-relations, such as अपादान &c; a name given to the indirect (गौण) object governed by verbs like दुह्, याच् &c. cf. अनभिहितम् अकथितं कर्म and 'अकथितं च' P. 1. 4. 51. In the sentence 'गां पयः दोग्धि' गाम् is the indirect (गौण) object, and it could have taken the ablative ending.

अकथ्य *a.* Not fit to be mentioned.

अकनिष्ठ *a.* Not the youngest (such as eldest, middle); elder, superior. –**ष्ठः** N. of Buddha Gautama; of a deified Buddhist saint (pl. in this latter sense.) cf. बहूनि शतसहस्राणि यावदकनिष्ठानां संनिपतितान्यभूवन्। Lv. –**Comp.** –**पः** (**गः** also) [अकनिष्ठान् बुद्धान् पातीति; पा-क.] N. of Buddha, lord of Buddhists.

अकन्या [न. त.] No virgin, a maid who is not so any longer; अकन्येति तु यः कन्यां ब्रूयाद् द्वेषेण मानवः Ms. 8. 225.

अकम्पन *a.* [न. त.] Not shaking.–**नः** N. of a Rākṣasa; Rām.

अकम्पित *a.* [न. त.] Unshaken, firm, resolute; not tremulous; असंदिग्धान् स्वरान् ब्रूयादविक्रुष्टानकम्पितान्। Rv. Pr. –**तः** N. of a Jaina, or Buddhist saint, a pupil of the last Tīrthaṅkara (कम्पितं बुद्धिवृत्तेश्चालनं तन्नास्ति यस्य).

अकर *a.* [न. ब.] **1** Handless, maimed. –**2** Exempt from tax or duty. –**3** [न. त.] Not doing or acting; not disposed to work, ceasing from work. –**रा** N. of a plant आमलकी, Emblic Myrobalan, Phyllanthus Emblica (Mar. आंवळा) (अकं दुःखं सेवनात् लोकानां राति गृह्णाति नाशयतीति; रा–क Tv.).

अकरणम् [कृ–भावे ल्युट् न.त.] Not doing, absence of action; अकरणान्मन्दकरणं श्रेयः. –**ण** *a.* [न. ब.] **1** Not artificial, natural. –**2** Devoid of all organs, (epithet of the Supreme Spirit).

अकरणिः *f.* [नञ्-कृ-आक्रोशे अनिः; P. III. 3.112.] Failure, disappointment, non-accomplishment, mostly used in imprecations; तस्याकरणिरेवास्तु Sk. may he be disappointed, or experience a failure! अकरणिहं ते वृषल Mbh. 6.1.158.

अकर्ण *a.* [न स्तः कर्णौ यस्य] **1** Devoid of ears; deaf. –**2** Destitute of Karṇa: अनर्जुनमकर्णं वा जगदद्येति निश्चितः Mb. –**र्णः** A serpent (तस्य चक्षुषैव श्रवणात्, hence also called चक्षुःश्रवाः).

अकर्ण्य *a.* [न. त.] Not fit for the ears; not in the ears.

अकर्तः [कृत्] Identity; absence of difference; सध्यङ् नियम्य यतयो यमर्तहेतिं Bhāg. 2. 7. 48.

अकर्तन *a.* [कृत्-भावे ल्युट्, न.त.] **1** Not cutting. –**2** Dwarfish.

अकर्तृ *m.* [न.त.] Not an agent; अकर्तरि च कारके P. III. 3.19; actionless; चातुर्वर्ण्यं मया सृष्टं गुणकर्मविभागशः । तस्य कर्तारमपि मां विद्ध्यकर्तारमव्ययम्॥ Bg. 4.13. पुरुषोऽकर्ता भोक्ता Sāṅkhya; a subordinate agent; °त्वम्–ता an inferior or subordinate position.–**Comp.** –**भावः** the state of non-agent; द्रष्टृत्वमकर्तृभावश्च। Sāṅkhya. K. 19.

अकर्मन् *a.* [न. ब.] **1** Without work, idle; inefficient. –**2** Disqualified for performing the necessary rites, wicked, degraded; अकर्मा दस्युरभि नो Rv. 10. 22. 8. –**3** (Gram.) intransitive, generally in this sense अकर्मक. —*n.* (र्म) [न. त.] **1** Absence of work; absence of necessary observances; neglect of essential observances; inaction; अकर्मणश्च बोद्धव्यं गहना कर्मणो गतिः Bg. 4. 17, 18.–**2** An improper act; crime, sin. –**3** Not doing (= अकरणम्), non-performance; प्रतिषेधादकर्म MS. 10.8.10. –**4** What should not be done; अकर्म वा कृतदूषा स्यात्। MS. 12. 1. 10 (where शबर explains अकर्म by न वा कर्तव्या दार्शिकी वेदिः।). –**5** Non-act, non-activity; अन्यद्धि कर्म भक्षणं प्रतिषिध्यमानम् अन्यद् अकर्म मानसः संकल्पः। ŚB. on MS. 6.2.19. –**6** Not doing, violation. तदकर्मणि च दोषः MS. 6.3.3 (where तदकर्मणि is explained as प्रधानातिक्रमे by शबर); अकर्मणि चाप्रत्यवायात्। MS 6.3.10.–**7** A wrong act, an improper act. अकर्म च दारक्रिया या आधानोत्तरकाले। ŚB. on MS. 6. 8. 14; अकर्म